

ČESKÁ REPUBLIKA ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň Mgr. Ivety Postulkové a JUDr. Petry Kamínkové ve věci

žalobce: **pprap. M. S.**, narozený dne X, OEČ X
bytem X
zastoupený Mgr. Lukášem Kulhánkem, advokátem
sídlem Na Cihelnách 9, 551 01 Jaroměř

proti

žalovanému: **První náměstek policejního prezidenta ve věcech služebního poměru**
sídlem Strojnická 27, 170 89 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 8. 2017 č. j. PPR-3028-7/ČJ-2015-990131,

takto:

- I. Rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 2. 8. 2017 č. j. PPR-3028-7/ČJ-2015-990131, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 15 342 Kč, a to do rukou jeho zástupce Mgr. Lukáše Kulhánka, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze (dále též „*městský soud*“) se žalobce domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým žalovaný potvrdil rozhodnutí ředitele Ředitelství služby cizinecké policie ve věcech služebního poměru (dále též „*služební funkcionář*“) ze dne 12. 12. 2014 č. 4279/2014. Tímto rozhodnutím služební funkcionář zamítl žádost žalobce o doplatek služebního příjmu za službu přesčas za rok 2011 v rozsahu 102 hodin a za rok 2012 v rozsahu 24 hodin a současně k nároku, který se týkal období od 1. 1. 2010 do 31. 1. 2011, se dovolal institutu promlčení.
2. V podané žalobě žalobce namítá, že žalovaný nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí, a vychází proto

z nesprávného právního posouzení věci, jelikož si neopatřil podklady potřebné pro rozhodnutí.

3. Žalobce nesouhlasí se žalovaným, že „*[n]ařízená práce přesčas v důležitém zájmu zajištění služby ICP – hlídkové služby, plynulého odbavování v 1. oddělení*“ je v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2013 č. j. 4 Ads 11/2013. Podle jeho závěrů služební funkcionář v přiměřeném rozsahu vymezí konkrétní důvody pro nařizování jednotlivých služeb přesčas a zohlední situace, jež nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSP“). Jedná se např. o momentální indispozice či absence některého z příslušníků ze zdravotních či jiných důvodů, nebo předem neočekávaný úkol bezpečnostního sboru, který může být náležitě splněn jen příslušníkem s požadovanou kvalifikací. Podle žalobce, ačkoli pro odůvodnění nařízení služby přesčas žalobci v jednotlivých dnech uvádí žalovaný na 13 stranách odůvodnění napadeného rozhodnutí příklady nepřítomnosti jiných příslušníků ve směně, nejedná se o případy, jaké měl na mysli zmiňovaný rozsudek. Žalobce na příkladu demonstroval (dne 28. 10. 2011 do služby nenastoupilo 24 příslušníků, z toho bylo 12 na dovolené, 4 na ozdravném pobytu a 4 na jazykovém kurzu; tedy 20 příslušníkům bylo povoleno se směny neúčastnit, a to v dlouhodobé perspektivě), že uvedený model se podle žalobce nelišil od ostatních dnů, v nichž žádná neočekávaná situace neproběhla, ani nebyl výjimečný případ, avšak přesto žalobci byla nařízena služba přesčas. Žalobce k tomuto poukázal na výpis z Aktualit 1. oddělení Inspektorátu cizinecké policie Praha Ruzyně ze dne 4. 1. 2012, z něhož vyplývá, že „*[v]zhledem k personálnímu stavu II. oddělení lze předpokládat, že tento počet policistů na přesčas se bude pravidelně opakovat, proto počítejte, že se postupně na tyto přesčasy vystřídáte všichni. Pro začátek, pokud se nenahlásí dostatečný počet policistů, budu velet ty, kteří měli nejméně přesčasů za rok 2011*“.
4. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Odkazuje na str. 6 až 27 odůvodnění napadeného rozhodnutí a na str. 5 až 11 rozhodnutí služebního funkcionáře, z nichž považuje za doložené u každého dne, že hodiny přesčas byly žalobci nařízeny podle § 201 odst. 1 ZSP v důležitém zájmu služby. Byl proveden rozbor dílčích absencí ostatních příslušníků, kteří službu měli nastoupit a nenastoupili, což objektivně nebylo možné předvídat při sestavování plánu běžných služeb na následující měsíc ve smyslu § 53 ZSP, jež nemohl služební funkcionář nijak ovlivnit. Dále jsou uvedeny absence, které sice ovlivnit mohl a samy o sobě by nebyly relevantním důvodem pro nařízení služby přesčas podle § 54 odst. 1 ZSP, ale bylo na místě je v kontextu věci zohlednit s poukazem, že důvodem výjimečného nařízení služby přesčas byla kumulace nepřítomností z různých důvodů. Žalovaný nepovažoval za odůvodnění služby přesčas text „*Nařízena práce přesčas v důležitém zájmu zajištění služby ICP – hlídkové služby, plynulého odbavování v 1. oddělení*“, jak se mylně uvádí v žalobě. S poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2013 č. j. 4 Ads 11/2013-41 zdůrazňuje, že důvody nařizování služeb přesčas mají být uváděny v přiměřeném rozsahu, přičemž s ohledem na neformálnost tohoto rozhodování nelze vyžadovat parametry stanovené ZSP pro rozhodnutí v řízení ve věcech služebního poměru. Pokud se do služby nenadále dostaví méně příslušníků, než byl plánovaný a nezbytný počet, je nařízení výkonu služby přesčas v důležitém zájmu služby, neboť Policie ČR je povinna zajistit včasné a kvalitní plnění úkolů. Prvek mimořádnosti, který odlišuje běžný výkon služby od nařízeného výkonu služby přesčas v důležitém zájmu služby, žalovaný nachází v okolnostech, za nichž jsou svěřené úkoly plněny. Důležitým zájmem služby lze spatřovat náhlé ohrožení splnění

úkolu výjimečně nastalými překážkami, kterými může být kumulace nepřítomnosti příslušníků. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2011, č. j. 6 Ads 151/2011-126 podle žalovaného vyplývá, že si lze představit vznik mimořádné situace způsobené absencí některého z příslušníků, jež by byla subsumována pod § 54 ZSP, resp. § 201 ZSP. Podle žalovaného se může jednat o neočekávané krátkodobé nepřítomnosti příslušníků spočívající v neschopnosti ke službě, ve služebním volnu nebo jiné důležité osobní překážky ve službě, studijním volnu, dovolené, ozdravném pobytu apod. Pokud dojde k souběhu těchto neočekávaných důvodů a některému z příslušníků již bylo uděleno služební volno, dovolená, lázeňská péče apod., lze hovořit o neočekávaném vybočení z normálního výkonu služby.

5. Podle žalovaného je model systemizace služebních míst v organizačním článku, v němž byl žalobce zařazen, odlišný od systemizace a modelu činnosti operačního střediska. Operační střediska pracují se stabilním počtem příslušníků bez potřeby jej v mimořádných situacích měnit, v organizačním článku útvaru žalobce ovlivňuje nařizování služby přesčas mnoho proměnných prvků, které lze stěží předvídat. Útvar nemůže mít v záloze příslušníky, pro které by neměl při běžném stavu využití. Plány služeb vytváří vedoucí příslušník v předchozím kalendářním měsíci, ve kterém má být služba přesčas vykonána podle § 53 odst. 1 ZSP. Pokud příslušník požádal o určení dovolené poté, jedná se o nepředvídatelnou absenci. V souladu se závěry Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 23. 5. 2013 č. j. 4 Ads 11/2013-41 nebylo možné situaci předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny, a proto bylo nutno postupovat podle § 54 odst. 1 ZSP.
6. Dne 4. 9. 2020 městský soud rozsudkem č. j. 3 Ad 21/2017-52 zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) pro vady řízení bez jednání, jelikož skutkový stav který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve správním spisu. Městský soud dospěl k závěru, že ze správního spisu nelze ověřit, zda žalobci byly služby přesčas nařízeny v souladu se zákonem, takové údaje ze správního spisu dostatečně nevyplývají. Z podnětu kasační stížnosti žalovaného Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 20. 1. 2022 č. j. 8 As 177/2020-38 (dále též „kasační rozsudek“) zrušil rozsudek městského soudu a věc mu vrátil se závazným právním názorem, podle kterého se městský soud měl zaměřit (pod bodem [30]) *„na přezkum, zda jednotlivé důvody nepřítomnosti příslušníků uvedené v odůvodnění přezkoumávaných správních rozhodnutí pro dny, ve kterých byla žalobci nařízena služba přesčas, je možné považovat za mimořádné a nepředvídatelné, tedy takové, pro které je možné nařídit jinému příslušníkovi službu přesčas ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, a zároveň na skutečnost, kolika příslušníkům byla daný den služba přesčas nařízena. Právě tak totiž své rozhodnutí odůvodnil stěžovatel (žalovaný, pozn. soudu), jakož i služební funkcionář. U jednotlivých dní, kdy byla žalobci nařízena služba přesčas, totiž poukázal na to, že do služby nenastoupila z rozličných důvodů celá řada policistů, a došlo tak ke kumulaci nepřítomnosti více příslušníků.“* Nejvyšší správní soud v kasačním rozsudku dále (pod body [27] a [28]) konstatoval, že *„[j]udikatura Nejvyššího správního soudu k posuzování nároků na doplatek služebního příjmu za nařízenou službu přesčas nevyžaduje, aby služba přesčas byla nařízena vždy jako zástup za jmenovitě určeného příslušníka. Naopak, připouští nařízení služby přesčas z důvodu kumulace nepřítomností příslušníků ve výkonu služby z různých důvodů. Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 9 As 258/2017-32, uvedl, že v takovém případě řádné posouzení žaloby z hlediska oprávněnosti nařízených služeb přesčas vyžaduje nejprve provést rozbor toho, zda lze jednotlivé dílčí důvody nepřítomnosti příslušníků uvedené správními orgány samostatně*

akceptovat jako důvody pro nařízení služby přesčas jinému příslušníkovi, tj. zda jsou v souladu s § 54 zákona o služebním poměru. A následně provést rozbor toho, zda u každého dne nařízené služby přesčas ob stojí odůvodnění správních orgánů poukazující na kumulaci nepřítomností celé řady příslušníků chybějících ze široké palety důvodů. Při tom je potřeba vzít v potaz také to, kolika příslušníkům byla služba přesčas ten který den nařízena oproti počtu příslušníků chybějících z „přesčasově uznatelných“ důvodů. Toto posouzení je nezbytné činit s ohledem na specifika každého dne nařízené služby přesčas, neboť jednotlivé důvody nepřítomnosti se u příslušníků mohou měnit, stejně jako se může měnit i samotný počet těch, kteří do služby nenastoupili, a těch, kterým byla služba přesčas nařízena (obdobně např. rozsudek NSS z 28. 4. 2021, čj. 4 As 330/2020-33, či ze dne 19. 6. 2020, čj. 5 As 281/2019-38, bod 20). Pokud by v daný den bylo do služby přesčas povoláno stejné či menší množství příslušníků než těch, kteří ve službě chyběli z mimořádného a nepředvídatelného důvodu, je nutno přesčas nařízený s odůvodněním kumulace nepřítomností považovat za přesčas nařízený v důležitém zájmu služby v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Naopak, pokud by soud na základě výše uvedeného posouzení dospěl k závěru, že v určitém dni bylo ke službě přesčas povoláno více příslušníků než těch, kteří byli nepřítomni z „přesčasově uznatelných“ důvodů, nemohlo by se jednat o přesčas nařízený v souladu s podmínkami § 54 zákona o služebním poměru, pokud by nebylo možno určit, za kterého konkrétního nepřítomného příslušníka byl „náhradník“ povolán.“

7. Nejvyšší správní soud v kasačním rozsudku též dospěl (pod bodem [34]) k závěru, že „pracovní neschopnost je obecně nahodilou událostí, kterou nelze dopředu předvídat, přičemž z hlediska možnosti nařídit službu přesčas v souladu s § 54 zákona o služebním poměru je nezbytné její nepředvídatelnost hodnotit právě k okamžiku zpracování rozvrhu základní doby služby. Není tedy nezbytné znát konkrétní důvod pracovní neschopnosti [...] Dostačující je však pouze znalost okamžiku, kdy se vedoucí příslušník o pracovní neschopnosti jednotlivých příslušníků dozvěděl.“ Zavázal proto městský soud, že se (pod bodem [35]) měl „zaměřit na hodnocení, zda každá jednotlivá pracovní neschopnost představovala (ne)předvídatelný důvod nepřítomnosti ostatních příslušníků, tj. zkoumat, zda vedoucí příslušník o nepřítomnosti příslušníků z důvodu pracovní neschopnosti věděl při zpracování rozvrhu základní doby služby (plánování směn) podle § 53 zákona o služebním poměru. Dle stěžovatele šlo v případě žalobce zpravidla o 25. den v měsíci (obdobně rozsudek NSS čj. 4 As 327/2019-27, bod 10). Stěžovatel tvrdí, že takové posouzení lze na základě správního rozhodnutí a obsahu správního spisu provést. Až teprve pokud by tyto údaje z rozhodnutí, případně ze spisu nevyplývaly, bylo by možno stěžovatelovo rozhodnutí považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.“
8. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), jsa vázán závěry kasačního rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). O věci samé rozhodl bez nařízení jednání, neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
9. Městský soud vycházel z této právní úpravy v rozhodném znění:
10. Podle § 54 odst. 1 ZSP příslušníkovi lze v důležitém zájmu služby nařídit výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce. Podle druhého odstavce tohoto ustanovení jestliže bude vyhlášen krizový stav podle zvláštního právního předpisu nebo ve výjimečných případech ve veřejném zájmu, lze příslušníkovi nařídit po dobu krizového stavu anebo po nezbytnou dobu ve veřejném zájmu službu přesčas i nad rozsah stanovený v odstavci 1.

11. Podle § 112 odst. 2 věta první ZSP příslušníkovi je stanoven služební příjem s přihlédnutím k případné službě přesčas v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce.
12. Podle § 125 odst. 1 ZSP příslušník má nárok na náhradní volno za každou hodinu služby přesčas nad 150 hodin v kalendářním roce. Neposkytne-li bezpečnostní sbor příslušníkovi náhradní volno v době 3 kalendářních měsíců po výkonu služby přesčas nebo v jinak dohodnuté době, má nárok na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku, který připadá na každou tuto hodinu služby bez služby přesčas v kalendářním měsíci, v němž službu koná.
13. Podle § 180 odst. 1 ZSP služební funkcionář je povinen zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí, a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí.
14. Podle § 201 odst. 1 ZSP za důležitý zájem služby se považuje zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru.
15. Městský soud uvádí, že podle § 54 odst. 1 ZSP může být služba přesčas v maximálním rozsahu 150 hodin v kalendářním roce nařízena pouze v důležitém zájmu služby. V době krizového stavu nebo ve výjimečných případech ve veřejném zájmu podle § 54 odst. 2 ZSP lze nařídit službu přesčas i nad rámec tohoto limitu. Pokud je služba přesčas nařízena v souladu s § 54 odst. 1 ZSP, nedochází ke zvýšení služebního příjmu, neboť při jeho stanovení se již s případnými přesčasovými hodinami v rámci zákonných mezí počítá (§ 112 odst. 2 ZSP). Přesáhne-li počet přesčasových hodin limit 150 hodin, má příslušník nárok buď na náhradní volno (v době tří kalendářních měsíců po výkonu služby přesčas, případně v jinak dohodnuté době), nebo na poměrnou část příslušného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku. Jak dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 5. 2013 č. j. 4 Ads 11/2013-41 (shodně také v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2020 č. j. 5 As 281/2019-38, bod 17), na základě analogické aplikace § 125 odst. 1 ZSP příslušník má nárok na náhradní volno nebo na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku za každou vykonanou hodinu služby přesčas i v případě, že sice nebyl naplněn limit 150 hodin v kalendářním roce, avšak služba přesčas byla nařízena v rozporu se zákonem.
16. V rozsudku ze dne 23. 5. 2013 č. j. 4 Ads 11/2013-41 Nejvyšší správní soud vyslovil požadavek na odůvodnění nařízení služby přesčas. Nikoli však v tom smyslu, že by vedoucí příslušník musel v každém jednotlivém případě vydávat správní rozhodnutí o nařízení služby přesčas [srov. § 171 písm. h) ZSP, podle nějž se na nařízení služby přesčas nevztahuje řízení ve věcech služebního poměru]. Vedoucí příslušník však musí alespoň rámcově vymezit určitý důvod, pro který službu přesčas nařídil, a o tomto důvodu učinit stručný písemný záznam například v knize služeb. Tím je zajištěna možnost přezkumu nařízení služby přesčas, aniž to na vedoucí příslušníky klade výraznější administrativní zátěž, která by ohrožovala plnění jejich úkolů v bezpečnostním sboru.
17. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012 č. j. 6 Ads 151/2011-126, vyplývá, že službu přesčas lze nařídit výjimečně, neboť zákonodárce její přípustnost podmínil existencí určitých zákonných podmínek, bez jejichž existence a identifikace výkon služby přesčas nařídit nelze. Podmínky, za nichž lze ve smyslu § 54 odst. 1 ZSP nařídit službu přesčas, shrnul Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 10. 2015 č. j. 1 As 183/2015-63, rozumí se jimi: 1) důležitý zájem služby a z toho vyplývající předpoklad výjimečnosti služby přesčas, 2) odůvodnění přijetí tohoto opatření a 3) maximální rozsah

150 hodin v kalendářním roce, případně vyhlášení krizového stavu nebo jiné výjimečné případy ve veřejném zájmu. Zákon o služebním poměru nepojímá službu přesčas jako další fond služební doby, z něhož je možné bez dalších podmínek čerpat do limitu 150 hodin v kalendářním roce. Služba přesčas podle § 54 odst. 1 ZSP představuje výjimečné opatření, které umožňuje nařídit výkon služby nad rámec základní doby služby. Důležitý zájem služby nemůže spočívat v dlouhodobém až trvalém nedostatku příslušníků (srov. např. rozsudek ze dne 23. 5. 2013 č. j. 4 Ads 11/2013-41).

18. V dané věci je spor veden o to, zda důvody nařízení služby přesčas byly v daném případě v souladu se zákonem.
19. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce (tehdy žadatel) dne 12. 5. 2014 zaslal služebnímu funkcionáři požadavek k proplacení blíže nespecifikovaných přesčasových hodin za roky 2010 až 2012. Z rozhodnutí služební funkcionáře i z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žadatel v roce 2011 vykonal 102 přesčasových hodin, v roce 2012 vykonal 24 hodin. Tyto počty hodin, ani dny, žalobce v žalobě nerozporuje. Správní spis neobsahuje konkrétní údaje k přesčasovým hodinám žalobce v roce 2010.
20. Z dodatečně vytvořené tabulky „*Analýza přesčasových hodin M. S. OEČ X*“ vyplývá, kolik přesčasových hodin žalobce pracoval a následuje počet policistů označených OEČ v řádu několika desítek, kteří čerpali pracovní neschopnost, nebo jazykový kurz, či studijní volno, anebo řádnou dovolenou apod.
21. Podle nedatovaných nařízení práce přesčas služby nad základní dobu služby v týdnu k rokům 2011 a 2012 vztahujících se na žadatele a na další policisty je jako důvod nařízení přescasu uvedeno: „*nařízena služební pohotovost v důležitém zájmu zajištění služby ICP-blídkové služby, plynulého odbavování v I. a II. (či jen „I.“ nebo jen „II.“ oddělení*“.
22. Městský soud při posouzení dané věci vycházel z údajů nařízení doby výkonu služby přesčas ve dnech a časech uvedených ve výkazech ve správním spisu s ohledem na skutečnost, že žalobce tyto údaje (počet hodin) nijak v žalobě nerozporoval.
23. Konkrétně ke dnům 18. 2. 2011 (3 přesčasové hodiny), 20. 2. 2011 (5 přesčasových hodin), 28. 2. 2011 (11 přesčasových hodin), 20. 4. 2011 (11 přesčasových hodin), 19. 5. 2011 (1 přesčasová hodina), 15. 6. 2011 (4,5 přesčasových hodin), 16. 6. 2011 (6,5 přesčasových hodin), 21. 6. 2011 (1,5 přesčasových hodin), 27. 7. 2011 (3 přesčasové hodiny), 26. 9. 2011 (1 přesčasová hodina), 28. 9. 2011 (6,5 přesčasových hodin), 16. 10. 2011 (4,5 přesčasových hodin), 17. 10. 2011 (6,5 přesčasových hodin), 24. 10. 2011 (4,5 přesčasových hodin), 25. 10. 2011 (6,5 přesčasových hodin), 26. 10. 2011 (6,5 přesčasových hodin), 28. 10. 2011 (11 přesčasových hodin), 21. 11. 2011 (2 přesčasové hodiny), 14. 12. 2011 (4,5 přesčasových hodin), 23. 12. 2011 (2 přesčasové hodiny), 27. 2. 2012 (6,5 přesčasových hodin), 28. 2. 2012 (1,5 přesčasových hodin), 16. 3. 2012 (6,5 přesčasových hodin), 18. 3. 2012 (2,5 přesčasových hodin), 18. 5. 2012 (6 přesčasových hodin), 30. 9. 2012 (1 přesčasová hodina), služební funkcionář uvedl, že „*[d]ůvodem k nařízení této přesčasové služby žadateli byla skutečnost, že do řádné dlouhodobě plánované služby*“ buď u „*I.*“ či u „*II. oddělení ICP nenastoupilo toho dne*“ konkrétně od „*15 policistů*“ (dne 28. 2. 2011) do „*38 policistů*“ (dne 17. 10. 2011) *z těchto důvodů:*“ Poté služební funkcionář uvedl dílčí důvody absence s uvedením OEČ nepřítomných příslušníků z toho kterého důvodu, s dovětkem: „*[z] uvedeného je zřejmé, že došlo ke kumulaci nepřítomností jiných policistů z různých zákonných důvodů, a proto musela být nařízena služba přesčas nejen žadateli, ale i jiným policistům.*“.

24. Jako důvody nepřítomnosti jednotlivých příslušníků byly služebním funkcionářem uvedeny tyto skutečnosti: pracovní neschopnost (PN), ošetřování člena rodiny (OČR), jazykový kurz (JK), školení (ŠK), studijní volno (SV), řádná dovolená (ŘD), dárcovství krve (DK), služební volno (SV), ozdravný pobyt (OZP), zdravotní prohlídka (LÉKAŘ), pohřeb (POHŘEB), mise (MISE), stáž (STÁŽ-OMZ), služební cesta (SLUŽEBNÍ CESTA), zabezpečení ochrany vnější hranice Schengenského prostoru v součinnosti s Evropskou agenturou pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie (FRONTEX). Dále ve dnech 18. 2. 2011, 20. 2. 2011, 28. 2. 2011 byl jako důvod nepřítomnosti některých příslušníků uvedena blíže neozřejmená zkratka „CIVIL“, ve dnech 15. 6. 2011, 16. 6. 2011, 27. 2. 2012 a 28. 2. 2012 byl důvod nepřítomnosti některých příslušníků vymezen blíže neztotožněnou zkratkou „MEPA“, ve dnech 15. 6. 2011 a 16. 6. 2011 pak blíže neupřesněnou zkratkou „VLAJKONOŠ“. Z rozhodnutí služebního funkcionáře nevyplývá, jaký důvod nepřítomnosti shora uvedené zkratky označují, služební funkcionář k těmto pojmům nepodává žádné bližší vymezení, nelze proto ověřit, o jaký důvod nepřítomnosti příslušníků se v daných případech jedná.
25. V napadeném rozhodnutí se žalovaný opětovně vyjádřil jednotlivě ke konkrétním dnům, kdy byla žalobci nařízena služba přesčas, přičemž částečně korigoval některé závěry služebního funkcionáře ohledně důvodů nepřítomnosti jednotlivých příslušníků. Ke dnům 18. 2. 2011 (3 přesčasové hodiny), 20. 2. 2011 (5 přesčasových hodin), 28. 2. 2011 (11 přesčasových hodin), 20. 4. 2011 (11 přesčasových hodin), 19. 5. 2011 (1 přesčasová hodina), 15. 6. 2011 (4,5 přesčasových hodin), 16. 6. 2011 (6,5 přesčasových hodin), 21. 6. 2011 (1,5 přesčasových hodin), 27. 7. 2011 (3 přesčasové hodiny), 26. 9. 2011 (1 přesčasová hodina), 28. 9. 2011 (6,5 přesčasových hodin), 16. 10. 2011 (4,5 přesčasových hodin), 17. 10. 2011 (6,5 přesčasových hodin), 24. 10. 2011 (4,5 přesčasových hodin), 25. 10. 2011 (6,5 přesčasových hodin), 26. 10. 2011 (6,5 přesčasových hodin), 28. 10. 2011 (11 přesčasových hodin), 21. 11. 2011 (2 přesčasové hodiny), 14. 12. 2011 (4,5 přesčasových hodin), 23. 12. 2011 (2 přesčasové hodiny), 27. 2. 2012 (6,5 přesčasových hodin), 28. 2. 2012 (1,5 přesčasových hodin), 16. 3. 2012 (6,5 přesčasových hodin), 18. 3. 2012 (2,5 přesčasových hodin), 18. 5. 2012 (6 přesčasových hodin), 30. 9. 2012 (1 přesčasová hodina), žalovaný uvedl, že „[z] plánu služeb, systému EKIS II a žádosti o udělení dovolené/služebního volna bylo zjištěno, že služba přesčas byla nařízena, protože došlo ke kumulaci nepřítomnosti příslušníků, a to konkrétně“ následně žalovaný uvedl dílčí důvody nepřítomnosti příslušníků, u každého z jednotlivých důvodů absence přitom uvedl OEČ příslušníků, kteří byli z tohoto důvodu nepřítomni ve službě.
26. Jako důvody nepřítomnosti jednotlivých příslušníků žalovaný uvedl: pracovní neschopnost, služební volno z důvodu ošetřování člena rodiny, z důvodu studia, z důvodu dárcovství krve, z důvodu návštěvy lékaře, z důvodu doprovodu člena rodiny k vyšetření, z důvodu osobní překážky ve službě a z důvodu výkonu funkce v odborovém orgánu, kurz odborné přípravy, jazykový kurz, čerpání dovolené, skončení služebního poměru, ozdravný pobyt, výkon jiné služební činnosti (vlajkonoš), pohřeb, mise a studijní pobyt (MEPA). Ke dni 18. 2. 2011, 20. 2. 2011, 20. 4. 2011, 19. 5. 2011, 15. 6. 2011, 16. 6. 2011, 26. 9. 2011, 28. 9. 2011, 17. 10. 2011, 24. 10. 2011, 21. 11. 2011, 27. 2. 2012, 28. 2. 2012, 16. 3. 2012, 18. 3. 2012, 18. 5. 2012 a 30. 9. 2012 žalovaný uvedl, že důvod nepřítomnosti některých příslušníků nebyl zjištěn.

27. Městský soud z takto konstatovaného odůvodnění v napadeném rozhodnutí, ani rozhodnutí služebního funkcionáře, nezjistil naplnění podmínek podle § 54 odst. 1 ZSP ve věci žalobce.
28. Městský soud jsa vázán závazným právním názorem z kasačního rozsudku v dané věci nemůže jako první učinit hmotněprávní úvahu o otázce, k níž přitom již žalovaný vyslovil, že nemá dostatek podkladů. Rovněž kasační soud dovodil (pod bodem [31]), že „*částečnou nedostatečnost podkladů uznal i sám stěžovatel (žalovaný, pozn. soudu) s tím, že informace o tom, kolika dalším příslušníkům byl v konkrétní den nařízen výkon služby přesčas, je doložena pouze u některých dní a u zbylých dní tak nelze zákonnost nařízení služby přesčas ve smyslu výše popsání postupu přezkoumat.*“ Pro posouzení dané věci městský soud konstatuje, že z podkladů žalovaného nemohl ověřit důvody nepřítomnosti jiných příslušníků ohledně nařízení služby přesčas žalobci, což městský soud považuje pro věc zásadní. Důvody nemohl městský soud ani nově vytvářet, takový postup by totiž ze správního soudu učinil správní orgán třetího stupně. Žalovanému by přitom měl být umožněn procesní prostor k vlastnímu hodnocení věci v rámci (nejpozději) napadeného rozhodnutí. Obdobně dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 8. 2021 č. j. 10 Afs 352/2019-26.
29. K jednotlivým důvodům nepřítomnosti příslušníků, ke kterým došlo i v nyní posuzované věci, se vyjádřil již Nejvyšší správní soud. Za uznatelný důvod, pro který je možné jinému příslušníkovi nařídit službu přesčas, se považuje např. pracovní neschopnost jiného příslušníka. Nikoli však paušálně. Pracovní neschopnost jednoho příslušníka není důvodem pro nařízení služby přesčas jinému příslušníkovi v případě, kdy vedoucí příslušník o důvodu nepřítomnosti věděl při zpracování rozvrhu základní doby služby podle § 53 ZSP, tedy k 25. dni v měsíci na měsíc následující (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2020 č. j. 4 As 327/2019-27). Jedná se sice obecně o nahodilou událost, kterou nelze dopředu předvídat, z hlediska možnosti nařídit službu přesčas v souladu s § 54 ZSP je však nezbytné její nepředvídatelnost hodnotit právě k okamžiku zpracování rozvrhu základní doby služby (srov. rozsudek ze dne 27. 9. 2018 č. j. 9 As 207/2018-20, body 26 až 30).
30. V případě udělení služební volna je nezbytné rozlišovat, z jakého důvodu bylo služební volno uděleno. Může se jednat jak o situace dopředu nepředvídatelné (např. ošetřování nemocného člena rodiny, nepředvídatelné přerušení provozu nebo zpoždění hromadného dopravního prostředku, účast na zásahu jednotky Sboru dobrovolných hasičů), tak o situace, které lze dopředu předvídat velmi dobře (účast ve státní sportovní reprezentaci, činnost vedoucího tábora, vlastní svatba, svatba dětí nebo rodičů apod.). Některé důvody mohou být dle okolností jak předvídatelné, tak náhlé (např. dárčovství krve, výkon povinnosti svědka, doprovod člena rodiny do zdravotnického zařízení k vyšetření). Poskytnutí služební volna z hlediska možnosti nařídit službu přesčas proto musí být hodnoceno ve vztahu ke konkrétnímu důvodu jeho poskytnutí se zohledněním toho, kdy se o tomto důvodu vedoucí příslušník dozvěděl (shodně rozsudek ze dne 19. 6. 2020 č. j. 5 As 281/2019-38, bod 21).
31. Pokud jde o vyslání na jazykový kurz, kurz odborné přípravy, studijní a ozdravné pobyty či nařízení nebo čerpání dovolené, nelze tyto důvody nepřítomnosti považovat za takové, pro něž by bylo možné jinému příslušníkovi nařídit službu přesčas. Ve všech těchto případech se totiž jedná o situace, které vedoucí příslušník, resp. služební funkcionář může dopředu ovlivnit, nepředstavují tak pro policejní sbor žádnou nečekanou událost. Pro účely nařízení služby přesčas jednomu příslušníkovi je proto zcela nerozhodné, kdy jiný

příslušník požádá např. o dovolenou (podrobněji rozsudek ze dne 25. 1. 2018 č. j. 9 As 258/2017-32, body 33 až 36 a 44 až 48).

32. V předmětné věci žalovaný odůvodnil nařízení služby přesčas žalobci *kumulací nepřítomnosti jiných policistů z různých důvodů*. V rámci odůvodnění uvedl výčet důvodů nepřítomnosti jednotlivých příslušníků bez ohledu na to, zda se jedná o důvody tzv. přesčasově uznatelné, tedy takové, pro které je možné nařídit jinému příslušníkovi službu přesčas ve smyslu § 54 odst. 1 ZSP. Jinými slovy, žalovaný odůvodnil nařízení služby přesčas žalobci nepřítomností jiných příslušníků i z důvodů, které nepředstavují důležitý zájem služby ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru pro nařízení služby přesčas. Za takové důvody je ve smyslu shora uvedeného nutno považovat čerpání řádné dovolené, jazykový kurz, kurz odborné přípravy, ozdravný pobyt, skončení služebního poměru, výkon jiné služební činnosti, mise a studijní pobyt. Zmiňované důvody nepřítomnosti, jimiž služební funkcionář taktéž odůvodnil nařízení služby přesčas žalobci, nelze v souladu s výše citovanou judikaturou akceptovat jako důležitý zájem služby ve smyslu § 54 odst. 1 ZSP pro nařízení služby přesčas.
33. K nepřítomnosti spočívající v pracovní neschopnosti městský soud uvádí, že se jedná o důvod, pro který lze jinému příslušníkovi službu přesčas nařídit, nikoliv však paušálně, je potřeba hodnotit (ne)předvídatelnost takové pracovní neschopnosti. Nejvyšší správní soud v kasačním rozsudku (pod bodem [34]) konstatoval, že „*pracovní neschopnost je obecně nahodilou událostí, kterou nelze dopředu předvídat, přičemž z hlediska možnosti nařídit službu přesčas v souladu s § 54 zákona o služebním poměru je nezbytné její nepředvídatelnost hodnotit právě k okamžiku zpracování rozvrhu základní doby služby. Není tedy nezbytné znát konkrétní důvod pracovní neschopnosti [...] Dostačující je však pouze znalost okamžiku, kdy se vedoucí příslušník o pracovní neschopnosti jednotlivých příslušníků dozvěděl.*“ Napadené rozhodnutí neobsahuje žádnou, natož přezkoumatelnou, úvahu o okamžiku, kdy se vedoucí pracovník dozvěděl o pracovní neschopnosti jednotlivých příslušníků, za které byla žalobci nařízena služba přesčas. Městský soud jsa v dané věci vázán závazným právním názorem, proto zjišťoval, zda každá jednotlivá pracovní neschopnost podle obsahu správního spisu představovala (ne)předvídatelný důvod nepřítomnosti ostatních příslušníků.
34. Správní spis obsahuje na číslech listu 321 až 325 dodatečně správním orgánem vytvořenou tabulku s 207 jmény osob, zřejmě příslušníků (některá se i opakují), nazvanou „SCP_nemocenská.xlsx, ROK 2011“ Evidence osob jmenovaných pod sebou je řazena podle osobních čísel, je zde uveden začátek a konec pracovní neschopnosti s počtem dní. Například (podle reálného pořadí první tři, pozn. soudu) os. č. X K. L. (tabulka obsahuje celé jméno, které soud anonymizuje, pozn. soudu) začátek 6. 1. 2011 konec 6. 2. 2011 dnů 16; os. č. X L. J. začátek 18. 5. 2011 konec 30. 6. 2011 dnů 22; os. č. X Š. S. začátek 11. 7. 2011 konec 5. 8. 2011 dnů 14, atd. Na číslech listu 313 až 316 správní spis obsahuje obdobnou tabulku dodatečně správním orgánem vytvořenou se 155 jmény osob, zřejmě příslušníků (některá se i opakují), nazvanou „SCP_nemocenská.xlsx, ROK 2012“. Evidence osob jmenovaných pod sebou je řazena shodným způsobem podle osobních čísel, je zde uveden začátek a konec pracovní neschopnosti s počtem dní. Například (též podle reálného pořadí první tři, pozn. soudu) os. č. X B. J. začátek 31. 8. 2012 konec 7. 9. 2012 dnů 6; os. č. X N. P. začátek 3. 2. 2012 konec 12. 2. 2012 dnů 5; os. č. X H. A. začátek 20. 2. 2012 konec 1. 4. 2012 dnů 20. Z takto dodatečně vytvořené počítačové sestavy není možné ověřit, zda v každém jednotlivém případě šlo o neočekávanou pracovní neschopnost, či pracovní

neschopnost, která byla bezpečnostnímu sboru předem k 25. dni v měsíci předem známa. Sestava sice obsahuje časové rozmezí, v němž měli být osoby (příslušníci) nepřítomni pro pracovní neschopnost ke službě, na základě takového vymezení však nelze učinit jednoznačný závěr, zda daná pracovní neschopnost byla plánována či nikoliv, resp. kdy konkrétně se o této neschopnosti vedoucí příslušník dozvěděl, jak má na mysli kasační rozsudek. Takové skutečnosti z předložených nepůvodních podkladů nelze dovodit. Soud přitom nemůže toliko z časového rozmezí pracovní neschopnosti dovozovat, zda se jednalo o pracovní neschopnost předvídatelnou (např. plánovaná operace) či nepředvídatelnou (např. otřes mozku). Z podkladů shromážděných správním orgánem by mělo být zjistitelné, kdy se vedoucí příslušník o pracovní neschopnosti dozvěděl, takové údaje nemůže soud nahrazovat vlastními úvahami. Závěr o tom, že vedoucí příslušník o nepřítomnosti příslušníka z důvodu pracovní neschopnosti věděl při zpracování rozvrhu základní doby služby, by bylo možné s jistotou vyvodit toliko u příslušníků, kteří byli v pracovní neschopnosti již před 25. dnem v měsíci. Příkladem lze uvést 22. položku na čísle listu 321, příslušník OEČ X započal pracovní neschopnost dne 14. 12. 2011 a ukončil dne 12. 1. 2012, tedy toliko v části pracovní neschopnosti od 1. 1. 2012 do 12. 1. 2012 je možno určit, že se jednalo o neschopnost předvídatelnou, neboť byla vedoucímu příslušníkovi známa ke dni zpracování rozvrhu základní doby služby, tj. k 25. 12. 2011. Ve zbylé části pracovní neschopnosti nelze z ničeho dovodit, zda se jednalo o pracovní neschopnost předvídatelnou či nepředvídatelnou. Totéž platí u příslušníků, kteří byli v pracovní neschopnosti pouze v průběhu jednoho měsíce (např. 2. položka na čísle listu 323, příslušník OEČ X s pracovní neschopností od 12. 4. 2011 do 25. 4. 2011). Městský soud tedy předložený spisový materiál shledal neúplným, neboť z něj nelze s jistotou ověřit okamžik, kdy se vedoucí příslušník o pracovních neschopnostech jednotlivých pracovníků dozvěděl, jak vyslovil a zavázal městský soud svým rozsudek kasační soud.

35. Správní spis obsahuje také 1 ks CD „*Plán služeb*“. Na něm jsou zaznamenány plány služeb I. a II. oddělení Inspektorátu cizinecké policie Praha Ruzyně, a 1 ks CD, na němž je zaznamenána evidence proplácení služeb přesčas jednotlivých příslušníků předmětného útvaru včetně žalobce. Ani z těchto předložených (nepůvodních) materiálů, vytvořených až dodatečně z podnětu žalobce, nevyplývají údaje o tom, kdy se vedoucí příslušník o jednotlivých pracovních neschopnostech příslušníků bezpečnostního sboru dozvěděl. Součástí spisu přitom nejsou ani doklady, z nichž by bylo možno seznat, o jakou pracovní neschopnost se jednalo, zda plánovanou či neplánovanou. Ačkoli pro posouzení (ne)předvídatelnosti pracovní neschopnosti není nezbytné znát její konkrétní důvod, v případě, kdy nelze jednoznačně určit rozhodný okamžik, kdy se o neschopnosti vedoucí příslušník dozvěděl, by znalost důvodu (ne)předvídatelnosti pracovní neschopnosti pomohla určit. Žalovaný do napadeného rozhodnutí toliko převzal údaje o časovém rozmezí pracovní neschopnosti, rozhodný okamžik, kdy se o pracovní neschopnosti vedoucí příslušník dozvěděl, neuvedl. Ani z obsahu napadeného rozhodnutí tak nelze tento okamžik seznat. Soudu proto nezbyvá než konstatovat, že není možné posoudit, zda se v každém jednotlivém případě jednalo o pracovní neschopnost předvídatelnou či nepředvídatelnou. Ze správního spisu není zřejmé, zda vedoucí příslušník o jednotlivých pracovních neschopnostech věděl v době plánování směn či nikoliv. Výčet pracovních neschopností příslušníků sestavených podle jejich OEČ jako počítačová sestava není dostatečným podkladem; soud proto nemohl posoudit, zda šlo o neočekávanou pracovní neschopnost, či pracovní neschopnost, která byla bezpečnostnímu sboru předem, popř. jak dlouho, známa.

36. K zástupu za příslušníka, kterému bylo uděleno služební či studijní volno (podle § 70 ZSP, § 73 ZSP), lze konstatovat, že ZSP spojuje nárok na takové volno se situacemi, které není možné dopředu předvídat, i se situacemi, které lze dopředu předvídat velmi dobře. Za situace dopředu nepředvídatelné služebního volna lze považovat např. doprovod člena rodiny do zdravotnického zařízení k vyšetření nebo ošetření, jestliže to nezbytně vyžaduje jeho věk nebo zdravotní stav [§ 70 odst. 2 písm. c) služebního zákona] či nepředvídané přerušení provozu nebo zpoždění hromadného dopravního prostředku [§ 70 odst. 2 písm. d) služebního zákona]. Za naopak předvídatelnou situaci lze považovat např. vlastní svatbu, svatbu dětí nebo rodičů [§ 70 odst. 2 písm. g) služebního zákona]. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2015 č. j. 1 As 183/2015-63, lze z bodu [39] dovodit, že *„službu přesčas lze nařídit pouze v důležitém zájmu služby, který je dán jen ve výjimečných případech. Konkrétně se jedná o situace, jež nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 zákona o služebním poměru, jako například momentální indispozice nebo absence některého z příslušníků ze zdravotních či jiných důvodů nebo předem neočekávaný úkol bezpečnostního sboru, který může být náležitě splněn jen příslušníkem s požadovanou kvalifikací mimo rámec jeho naplánované směny.“* Shodné kritérium lze použít i na hodnocení nařízení přesčasu z důvodu zástupu u příslušníka, který čerpá služební volno. Jde-li o důvod čerpání služebního volna nepředvídatelný a náhlý, lze hovořit o naplnění důležitého zájmu služby zahrnujícího znak jisté výjimečnosti. Opačně tomu bude v případě důvodu, o kterém se příslušný služební funkcionář dozvěděl s dostatečným předstihem (např. v případě nárokování služebního volna pro vlastní svatbu s dostatečným předstihem před samotnou svatbou). Pro posouzení zákonnosti nařízení přesčasu jinému příslušníkovi, který má zastoupit příslušníka čerpajícího služební volno, je rozhodné, zda služební volno bylo čerpáno z předvídatelného nebo nepředvídatelného důvodu, tedy poskytnutí služebního volna z hlediska možnosti nařídit službu přesčas proto musí být hodnoceno ve vztahu ke konkrétnímu důvodu jeho poskytnutí se zohledněním toho, kdy se o tomto důvodu vedoucí příslušník dozvěděl.
37. Žalovaný v napadeném rozhodnutí odůvodnil nepřítomnost některých příslušníků udělením služebního volna z důvodu ošetřování člena rodiny, z důvodu studia, z důvodu dárčovství krve, z důvodu návštěvy lékaře, z důvodu doprovodu člena rodiny k vyšetření, z důvodu osobní překážky ve službě a z důvodu výkonu funkce v odborovém orgánu.
38. Co se týče čerpání služebního volna pro ošetřování člena rodiny, žalovaný v napadeném rozhodnutí u jednotlivých dnů, kdy byla žalobci nařízena služba přesčas, uvedl OEČ příslušníků, kteří služební volno z tohoto důvodu čerpali, přičemž žalovaný zároveň uvedl časové rozmezí čerpání služebního volna a den, kdy daný příslušník o služební volno požádal. Soud ze správního spisu ověřil, že jeho součástí jsou také dodatečně porízené kopie, kdy na jednom listu takové kopie je vždy vedle sebe okopírováno rozhodnutí o potřebě ošetřování a žádost o udělení služebního volna. Soud z napadeného rozhodnutí, jakož i z předložených podkladů podle závazného právního názoru kasačního soudu ověřil, že v řadě případů bylo o určení služebního volna požádáno až po skončení nebo v průběhu čerpání takového volna [např. příslušník OEČ X se služebním volnem od 17. 2. 2011 do 25. 2. 2011 požádal o jeho udělení dne 28. 2. 2011, příslušník OEČ X se služebním volnem od 16. 2. 2011 do 24. 2. 2011 požádal o jeho udělení dne 28. 2. 2011, příslušník OEČ X se služebním volnem od 28. 2. 2011 do 7. 3. 2011 požádal o jeho udělení dne 9. 3. 2011, příslušník OEČ X se služebním volnem od 28. 2. 2011 do 1. 3. 2011 (dle kopie žádosti se služebním volnem od 23. 2. 2011 do 1. 3. 2011) požádal o jeho udělení dne 4. 3. 2011, příslušník OEČ X se služebním volnem od 20. 6. 2011 do 23. 6. 2011 požádal o jeho

udělení dne 24. 6. 2011, příslušník OEČ X se služebním volnem od 21. 9. 2011 do 29. 9. 2011 požádal o jeho udělení dne 23. 9. 2011, příslušník OEČ X se služebním volnem od 21. 11. 2011 do 29. 11. 2011 požádal o jeho udělení dne 1. 12. 2011, příslušník OEČ X se služebním volnem od 27. 2. 2012 do 6. 3. 2012 požádal o jeho udělení dne 8. 3. 2012 (v žádosti neuveden rok), příslušník OEČ X se služebním volnem od 22. 2. 2012 do 29. 2. 2012 požádal o jeho udělení dne 2. 3. 2012, příslušník OEČ X se služebním volnem od 13. 3. 2012 do 21. 3. 2012 požádal o jeho udělení dne 17. 3. 2012, příslušník OEČ X se služebním volnem od 13. 3. 2012 do 21. 3. 2012 požádal o jeho udělení dne 16. 3. 2012, příslušník OEČ X se služebním volnem od 18. 5. 2012 do 27. 5. 2012 požádal o jeho udělení dne 27. 5. 2012]. U příslušníka OEČ X se služebním volnem od 18. 5. 2011 do 26. 5. 2011, u příslušníka OEČ X se služebním volnem od 22. 7. 2011 do 28. 7. 2011, a u příslušníka OEČ X se služebním volnem od 23. 9. 2011 do 30. 9. 2011, není v napadeném rozhodnutí, ani ve správním spisu den žádosti o udělení volna uveden. U příslušníka OEČ X (v napadeném rozhodnutí uveden ke dni 28. 9. 2011) pak není čerpání služebního volna z důvodu ošetřování člena rodiny doloženou příslušnou kopií rozhodnutí o potřebě ošetřování a žádosti o udělení služebního volna. Na základě takových informací nelze ověřit, zda čerpání služebního volna ostatními příslušníky ve dnech, kdy byla žalobci nařízena služba přesčas, bylo nepředvídatelné či nikoliv. I v tomto ohledu tak městský soud shledal spisový materiál neúplným.

39. K nepřítomnosti ostatních příslušníků z důvodu čerpání služebního volna ke studiu žalovaný v napadeném rozhodnutí zpravidla uvedl rozmezí, kdy bylo služební volno z takového důvodu čerpáno, a datum, kdy o udělení služebního volna daný příslušník požádal. U některých příslušníků tyto údaje absentují. Součástí spisové dokumentace pak jsou dodatečně pořízené kopie žádostí o udělení služebního volna jednotlivých příslušníků. Soud z napadeného rozhodnutí a obsahu spisového materiálu podle závazného právního názoru kasačního soudu ověřil, že v dílčích případech nelze zjistit, kdy se vedoucí příslušník o čerpání služebního volna z důvodu studia dozvěděl, neboť tento údaj buď není uveden v napadeném rozhodnutí a ani v podané žádosti (ke dni 27. 2. 2012 nepřítomný příslušník OEČ X), nebo není v napadeném rozhodnutí uveden a součástí spisu není ani žádost o poskytnutí volna (ke dni 25. 10. 2011 nepřítomný příslušník OEČ X se služebním volnem dne 25. 10. 2011, k 26. 10. 2011 nepřítomný příslušník OEČ X, ke dni 14. 12. 2011 nepřítomný příslušník OEČ X se služebním volnem od 5. 12. 2011 do 16. 12. 2011), nebo tento údaj sice je v napadeném rozhodnutí uveden, ale nemá oporu ve správním spisu, neboť jeho součástí není příslušná kopie žádosti o udělení služebního volna (k 16. 3. 2012 a k 18. 3. 2012 nepřítomný příslušník OEČ X se služebním volnem od 16. 3. 2012 do 19. 3. 2022). I v této souvislosti tak nezbyvá soudu než konstatovat neúplnost spisového materiálu, neboť z něj nelze v každém jednotlivém případě ověřit, zda daná nepřítomnost pro čerpání studijního volna byla předvídatelná či nikoliv, tedy zda o této nepřítomnosti vedoucí příslušník v době plánování služeb věděl.
40. Soud dále podle závazného právního názoru kasačního soudu ověřil, že žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl jako důvod nepřítomnosti příslušníka OEČ X nepřítomného ve dnech od 16. 5. 2012 do 18. 5. 2012 výkon funkce v odborovém orgánu. Čerpání služebního volna z tohoto důvodu přitom nelze bez dalšího považovat za nepřítomnost nepředvídatelnou a mimořádnou, uvedené je třeba hodnotit s ohledem na okamžik, kdy se o čerpání takového služebního volna dozvěděl vedoucí příslušník. Takovou informaci žalovaný v napadeném rozhodnutí k této nepřítomnosti neuvedl, jak soud následně ověřil ze správního spisu, na kopii žádosti o poskytnutí služebního volna

není datum podání žádosti čitelné, rozhodný okamžik, kdy se vedoucí příslušník o nepřítomnosti tohoto příslušníka dozvěděl, tak nelze ze spisu ověřit. OKe dni 21. 11. 2011 žalovaný odůvodnil nepřítomnost příslušníka OEČ X udělením služebního volna ve dnech od 20. 11. 2011 do 25. 11. 2011 z důvodu osobních překážek, tyto však blíže nespecifikoval, stejně jako neuvedl den, kdy dotčený příslušník o udělení služebního volna požádal vedoucího příslušníka. Soud ze správního spisu zjistil, že jeho součástí není příslušná žádost o udělení služebního volna příslušníkovi. V daném případě tak nelze seznat, zda se jedná o nepřítomnost příslušníka neočekávanou či nikoliv. Stejně tak nelze zjistit, zda nepřítomnost příslušníka OEČ X nepřítomného dne 27. 2. 2012 z důvodu doprovodu člena rodiny k vyšetření lze akceptovat jako důležitý zájem služby ve smyslu § 54 odst. 1 ZSP pro nařízení služby přesčas, když z napadeného rozhodnutí jako i správního spisu vyplývá, že daný příslušník požádal o udělení služebního volna dodatečně, a to dne 28. 2. 2012. Pro úplnost soud dodává, že žalovaný v napadeném rozhodnutí u dne 16. 6. 2011 odůvodnil nepřítomnost jednoho z příslušníků „z důvodu osobní překážky ve službě (lékařského vyšetření) ve dne 15. 6. 2011 příslušníkovi OEČ X“. Jak soud zjistil ze správního spisu, dotčený příslušník požádal o udělení služebního volna toliko na den 15. 6. 2011, uvedení jeho nepřítomnosti dne 16. 6. 2011 je tak mylné. Stejně tak dne 26. 10. 2011 bylo dle žalovaného uděleno služební volno „příslušníkovi OEČ X ve dnech 24. a 25. 10. 2011 z důvodu účasti na pohřbu“. Účast na pohřbu lze bezpochyby považovat za nepřítomnost mimořádnou a nepředvídatelnou, v daném případě ovšem toliko ke dnům 24. 10. 2011 a 25. 10. 2011, kdy bylo služební volno dotčenému příslušníkovi uděleno, nikoliv dne poté 26. 10. 2011. Jedná se tak o další nesrovnalost v napadeném rozhodnutí.

41. Městský soud proto konstatuje, že z rozhodnutí správních orgánů obou stupňů, jakož i ze správního spisu nelze seznat, zda byla žalobci nařízena služba přesčas v souladu se zákonem. Žalovaný, potažmo služební funkcionář odůvodnil nařízení služby přesčas žalobci kumulací nepřítomnosti ostatních příslušníků. Takové odůvodnění však ve světle shora uvedeného závazného právního názoru kasačního soudu neobstojí, resp. takové odůvodnění nemá dostatečnou oporu ve spisovém materiálu. Aby bylo možno přesčas nařízený s odůvodněním kumulace nepřítomnosti ostatních příslušníků považovat za přesčas nařízený v důležitém zájmu služby v souladu s § 54 odst. 1 ZSP, muselo by být v daný den povoláno do služby stejné či menší množství příslušníků než těch, kteří ve službě chyběli z mimořádného a nepředvídatelného důvodu. Takové skutečnosti ovšem nelze ze správního spisu ověřit. Předně nelze z napadeného rozhodnutí seznat veškeré dílčí důvody nepřítomnosti jednotlivých příslušníků. Žalovaný v napadeném rozhodnutí sice uvádí k jednotlivým dnům celkový počet nepřítomných příslušníků a následně dílčí důvody jejich nepřítomnosti s přesným výčtem příslušníků nepřítomných z těchto důvodů, v řadě případů (viz bod 26. tohoto rozsudku) sám výslovně připouští, že u několika příslušníků nebyl důvod nepřítomnosti zjištěn. Žalovaný, kromě toho že odůvodňuje nařízený výkon služby přesčas nepřítomností ostatních příslušníků z blíže nezjištěných důvodů, uvádí jako důvody nařízení služby přesčas žalobci absence příslušníků z důvodů, které nelze považovat za takové, pro něž by bylo možné jinému příslušníkovi nařídit službu přesčas (bod 31. tohoto rozsudku). Na základě napadeného rozhodnutí jakož i správního spisu nelze zjistit u každého dne nařízené služby přesčas počet nepřítomných příslušníků z mimořádných a nepředvídatelných důvodů, neboť skutečnosti, na základě nichž by bylo možné hodnocení (ne)předvídatelnost důvodů absence ostatních příslušníků provést, nelze ze správního spisu jednoznačně ověřit (viz body 33., 36., 37. a 38. tohoto rozsudku). Zároveň není možné ze správního spisu seznat u

každého dne, kdy byla žalobci nařízena služba přesčas, informaci, kolika příslušníkům byl v daný den výkon služby přesčas nařízen (údaje absentují u dne, ostatně uvedené připouští sám žalovaný a na uvedenou skutečnost upozorňuje již Nejvyšší správní soud (bod 31 kasačního rozsudku), a to u dnů 18. 2. 2011, 20. 2. 2011, 28. 2. 2011, 16. 6. 2011, 28. 9. 2011, 17. 10. 2011, 26. 10. 2011 a 28. 10. 2011. U těchto dnů nebylo možné zákonnost nařízení služby přesčas ve smyslu shora popsaného postupu přezkoumat.

42. K předmětnému období ze správního spisu nelze ověřit, zda žalobci byly služby přesčas nařízeny v souladu se zákonem, takové údaje ze správního spisu dostatečně nevyplývají. Jak je městskému soudu známo z obdobných řízení ve věci žalob příslušníků ohledně nařízení přesčasových hodin příslušníkům, tyto údaje bývají často skartovány, proto nelze je doložit, měl žalovaný postupovat ve prospěch žalobce, neboť je to právě žalovaný, resp. služební funkcionář, kdo musí prokázat (původními podklady), že služby přesčas nařizoval v souladu se zákonem.
43. Ke shora uvedenému městský soud dodává, že zajistit činnost bezpečnostních sborů v nezbytném rozsahu by mělo být prioritou státu a tomu by měly odpovídat vyčleněné finanční prostředky. I při nedostatku finančních prostředků určených na provoz bezpečnostního sboru musí stát zajistit dodržování zákonnosti služby přesčas, například zvýšením základní doby služby v týdnu či plošným snížením základního tarifu služebního příjmu příslušníků za současného zvýšení jejich počtu tak, aby bylo možné zajistit plnění úkolů bezpečnostního sboru v rámci základní doby služby a zachovat tak výjimečnou povahu přesčasové služby.
44. S ohledem na výše uvedené soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zrušil napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem, jelikož skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve správním spisu.
45. Podle § 78 odst. 4 s. ř. s. soud věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v něm se žalovaný v návaznosti na závěry obsažené v tomto rozsudku bude znovu zabývat jednotlivými důvody pro nařizování jednotlivých služeb přesčas žalobci v rozhodném období. Jestliže takové konkrétní důvody nedohledá nebo zjistí, že ve světle judikatury správních soudů nepostačovaly pro nařízení služby přesčas, přizná žalobci za každou neoprávněnou hodinu služby přesčas plnění podle § 125 odst. 1 věty druhé ZSP.
46. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení. Tu představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a náklady na zastoupení advokátem za tři úkony právní služby [příprava a převzetí zastoupení podání žaloby, písemné vyjádření ke kasační stížnosti – § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] po 3 100 Kč [§ 7 bod 5 ve vazbě na § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a dále režijní paušál ve výši 3 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, tedy 10 200 Kč. Vzhledem k tomu, že žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna za zastoupení se zvyšuje o 21 %, tedy o 2 142 Kč. Žalobci tak bude na náhradě nákladů zaplacená žalovaným celková částka 15 342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost jen tehdy, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 12. května 2022

JUDr. Ludmila Sandnerová, v. r.
předsedkyně senátu